మహావాక్యాలు-తుర్యాతీతం

1. మహావాక్యాల తాత్పర్యాన్ని అద్వైత దృష్టికోణం నుండి వివరించండి.

నాలుగు మహావాక్యాలు హిందూ తత్వశాస్త్రంలో, ముఖ్యంగా అద్వైత వేదాంతంలో అత్యంత ప్రాముఖ్యత కలిగినవి. ఈ మహావాక్యాలు ఉపనిషత్తులలోని మూల సూత్రాలు, ఇవి **జీవుడు (ఆత్మ) మరియు పరమాత్మల ఏకత్వాన్ని** స్పష్టంగా ప్రకటిస్తాయి. వీటి తాత్పర్యాన్ని అద్వైత దృష్టికోణం నుండి వివరిస్తాను.

నాలుగు మహావాక్యాలు: అద్వైత జ్ఞాన సారం

ఈ నాలుగు మహావాక్యాలు వేర్వేరు ఉపనిషత్తుల నుండి వచ్చినా, వాటి అంతిమ సందేశం ఒక్కటే: **ఆత్మ బ్రహ్మమే.**

1. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ (ఐతరేయ ఉపనిషత్తు - ఋగ్వేదం)

- **తాత్పర్యం: ప్రజ్ఞానం** అంటే **పరిశుద్ధమైన చైతన్యం**, సకల జ్ఞానానికి మూలమైన ఎరుక. ఈ ప్రజ్ఞానమే **బ్రహ్మం.** అంటే, సృష్టిలోని ప్రతి జీవిలో, ప్రతి వస్తువులో ఉన్న మూల చైతన్యమే, సకల బ్రహ్మాండానికి ఆధారమైన పరబ్రహ్మం. జ్ఞానం, ఎరుక అనేది జీవికి లోపల ఉన్నదే కాదు, అదే సకల సృష్టికి మూలం, సత్యం.
- **పరమార్థం:** మనలో ఉన్న **'నేను ఉన్నాను'** అనే స్వచ్ఛమైన ఎరుక (consciousness) బాహ్య జ్ఞానానికి, ఆలోచనలకు అతీతమైనది. అదే ఈ ప్రపంచానికి, మన ఉనికికి అంతిమ ఆధారం. ఈ అంతరంగ చైతన్యమే సకల విశ్వానికి మూలమైన బ్రహ్మం.

2. అహం బ్రహ్మాస్మి (బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు - యజుర్వేదం)

- **తాత్పర్యం: అహం** అంటే 'నేను', **బ్రహ్మ** అంటే పరమాత్మ, **అస్మి** అంటే 'అయి ఉన్నాను'. అంటే, **"నేను బ్రహ్మన్ని అయి ఉన్నాను"** లేదా **"నేనే బ్రహ్మం"**. ఇది వ్యక్తిగత ఆత్మ (జీవాత్మ) మరియు విశ్వ ఆత్మ (పరమాత్మ) మధ్య ఎలాంటి భేదం లేదని నేరుగా ప్రకటించే వాక్యం. జీవి తనను

తాను పరిమితమైన శరీరంగా, మనస్సుగా భావించే అజ్ఞానాన్ని తొలగించి, తన నిజ స్వరూపం అపరిమితమైన బ్రహ్మమే అని తెలుసుకోవడాన్ని ఇది సూచిస్తుంది.

- **పరమార్థం:** ఇది ఒక సాధారణ 'నేను' (అహంకారం) కాదు, సకల జీవులలో అంతర్గతంగా ఉన్న ఆత్మ లేదా అనంతమైన నేను. ఈ ఆత్మకు ఎటువంటి పరిమితులు, బంధాలు లేవు. అజ్ఞానం వల్ల కలిగే భ్రమను తొలగించుకున్నప్పుడు, ప్రతి జీవి తన నిజమైన, అనంతమైన, శాశ్వతమైన బ్రహ్మ స్వరూపాన్ని అనుభవపూర్వకంగా గ్రహిస్తుంది.

3. తత్ త్వమ్ అసి (ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తు - సామవేదం)

- **తాత్పర్యం: తత్** అంటే 'అది' (ఆ పరబ్రహ్మం), **త్వమ్** అంటే 'నీవు' (ఆత్మ), **అసి** అంటే 'అయి ఉన్నావు'. అంటే, **"అది (ఆ బ్రహ్మం) నీవే అయి ఉన్నావు"** లేదా **"ఆ బ్రహ్మమే నీవు"**. ఈ వాక్యం గురువు శిష్యుడికి చేసే ఉపదేశం. శిష్యుడు తన నిజ స్వరూపం పరబ్రహ్మమే అని తెలుసుకోవడాన్ని ఇది సూచిస్తుంది.
- **పరమార్థం:** ఈ ప్రపంచానికి మూలమైన, అంతటా వ్యాపించిన, నిరాకార, నిర్గుణ పరమాత్మ అనేది నీ నుండి వేరు కాదు. నీవు దానికి భిన్నంగా లేవు. ఈ ఉపదేశం ద్వారా శిష్యుడు తనను తాను విశ్వంతో, దైవంతో ఏకమైనవాడిగా చూడటం నేర్చుకుంటాడు. ఇది 'అహం బ్రహ్మాస్మి' అనే అనుభూతిని పొందడానికి ఒక మార్గదర్శకం.

4. అయమాత్మా బ్రహ్మ (మాండూక్య ఉపనిషత్తు - అధర్వణ వేదం)

- **తాత్పర్యం: అయం ఆత్మా** అంటే **"ఈ ఆత్మ"** (మనలో ఉన్న అంతరంగ చైతన్యం), **బ్రహ్మ** అంటే పరబ్రహ్మం. అంటే, **"ఈ ఆత్మ బ్రహ్మమే"**. ఇది వ్యక్తిగత అనుభవాన్ని నొక్కి చెబుతుంది. మనలోనే, మన అంతరంగంలో ఉన్న ఈ ఆత్మ అనేది బాహ్యంగా ఉన్న పరమాత్మ నుండి వేరు కాదు. రెండూ ఒకటే అని అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకోవడం.
- **పరమార్థం:** మనలోనే ఉన్న మూల చైతన్యం, మన అస్తిత్వానికి మూలమైన ఆత్మ అనేది విశ్వానికి కారణమైన పరబ్రహ్మం నుండి భిన్నం కాదు. మనం వెతుకుతున్న సత్యం బయట ఎక్కడో లేదు, అది మనలోనే ఉంది. ధ్యానం, ఆత్మ విచారణ ద్వారా ఈ అంతర్గత సత్యాన్ని గుర్తించడమే ఈ వాక్యం యొక్క లక్ష్యం.

మహావాక్యాల అంతిమ సందేశం:

ఈ నాలుగు మహావాక్యాలు వేర్వేరు కోణాల నుండి **ఆత్మ మరియు బ్రహ్మముల ఏకత్వాన్ని (అద్వైత సత్యాన్ని)** బోధిస్తాయి. అవి కేవలం మతపరమైన నినాదాలు కావు, ఇవి మానవుడి అంతిమ స్వభావాన్ని మరియు విశ్వం యొక్క సత్యాన్ని తెలుసుకునే మార్గాన్ని చూపే లోతైన ఆధ్యాత్మిక సూత్రాలు. వీటిని మేధోపరంగా అర్థం చేసుకోవడమే కాకుండా, అనుభవపూర్వకంగా సాక్షాత్కరించుకోవడమే అద్వైత వేదాంతం యొక్క అంతిమ లక్ష్యం.

2. నాలుగింటికీ నాలుగు అర్థాలు ఉన్నాయా. నాలుగు అర్థాలు ఉంటే అది అఖండార్థం ఎలా అవుతుంది.

మీరు అడిగిన ప్రశ్న చాలా ప్రాముఖ్యమైనది మరియు అద్వైత వేదాంతం యొక్క సూక్ష్మతను అర్థం చేసుకోవడంలో కీలకమైనది. "**నాలుగింటికీ నాలుగు అర్థాలు ఉన్నాయా? నాలుగు అర్థాలు ఉంటే అది అఖండార్థం ఎలా అవుతుంది?**"

దీనికి సమాధానం: **మహావాక్యాలకు నాలుగు వేర్వేరు అర్థాలు లేవు. వాటికి ఒకే ఒక అఖండార్థం ఉంది, కానీ ఆ అఖండార్థాన్ని వ్యక్తీకరించడానికి అవి నాలుగు విభిన్న కోణాల నుండి ప్రయత్నిస్తాయి.**

మహావాక్యాలు: భిన్న మార్గాలు, ఒకే గమ్యం

మహావాక్యాలను నాలుగు వేర్వేరు అర్థాలుగా చూడటం అద్వైతానికి విరుద్ధం. వాటి ఉద్దేశ్యం జీవుడికి **అఖండైక రసమైన (ఒకే అనంతమైన) బ్రహ్మ సత్యం యొక్క** అనుభూతిని కలిగించడం.

ప్రతి మహావాక్యం యొక్క పని ఏమిటో, అవి ఎలా ఒకే అఖండార్థానికి దారి తీస్తాయో విశ్లేషిద్దాం:

1. ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ (Consciousness is Brahman)

- **కోణం:** ఇది **స్వరూప బోధక వాక్యం.** బ్రహ్మం యొక్క నిజమైన స్వభావాన్ని 'ప్రజ్ఞానం' (శుద్ధ చైతన్యం) అని నిర్వచిస్తుంది. బ్రహ్మం అనేది ఏదో ఒక మూర్తి, వస్తువు, లేదా లోకం కాదు, అది **పరిశుద్ధమైన చైతన్యమే** అని చెబుతుంది.
- **ఉద్దేశ్యం:** సత్యం ఏమిటి? అనే ప్రశ్నకు బ్రహ్మమే శుద్ధ చైతన్యమని సమాధానం.

2. అహం బ్రహ్మాస్మి (I am Brahman)

- **కోణం:** ఇది **అనుభవ బోధక వాక్యం.** 'నేను' అనే భావనలో (అహం) ఉన్న ఆత్మ బ్రహ్మమేనని, ఈ సత్యాన్ని అనుభవించాలనే సందేశాన్ని ఇస్తుంది. ఇది అంతర్ముఖంగా ఆత్మ విచారణ ద్వారా పొందే అనుభూతిని నొక్కి చెబుతుంది.
- **ఉద్దేశ్యం:** జీవిలో ఉన్న నిజమైన 'నేను' అపరిమితమైన బ్రహ్మమేనని, ఇది కేవలం తెలుసుకోవడం కాదు, అనుభూతి చెందాల్సిన సత్యమని బోధిస్తుంది.

3. తత్ త్వమ్ అసి (That thou art - That is you)

- **కోణం:** ఇది **ఉపదేశ బోధక వాక్యం.** గురువు శిష్యుడికి చేసే ఉపదేశం. 'నీవు' అని సంబోధిస్తూ, ఆ 'నీవు' అపరోక్షంగా (ప్రత్యక్షంగా) 'ఆ బ్రహ్మం' అని తెలియజేస్తుంది. ఇది జీవాత్మ (త్వమ్) మరియు పరమాత్మ (తత్) మధ్య ఉన్న భేదం లేని సంబంధాన్ని స్థాపిస్తుంది.
- **ఉద్దేశ్యం:** జీవుడిలో ఉన్న అజ్ఞానాన్ని తొలగించి, తన నిజ స్వరూపం బయట ఉన్న పరమాత్మ తాను ఒకటేనని, రెండింటి మధ్య ఎలాంటి భేదం లేదని బోధిస్తుంది.

4. అయమాత్మా బ్రహ్మ (This Self is Brahman)

- **కోణం:** ఇది **ప్రత్యక్ష అనుభవ బోధక వాక్యం.** 'ఈ ఆత్మ' అని వేలు పెట్టి చూపిస్తున్నట్లుగా, మనలో ఉన్న ప్రత్యక్షమైన ఆత్మయే బ్రహ్మమని నిరూపిస్తుంది. సత్యం ఎక్కడో దూరాన లేదని, అది మనలోనే, మన అస్తిత్వానికి మూలంగా ఉందని నొక్కి చెబుతుంది.
- **ఉద్దేశ్యం:** బ్రహ్మం కేవలం ఒక తార్కిక భావన కాదు, అది మన స్వంత అస్తిత్వానికే ఆధారం. మనలో ఉన్న ఈ అంతరంగమైన 'ఆత్మ'ను తెలుసుకోవడం ద్వారానే బ్రహ్మాన్ని తెలుసుకోగలమని స్పష్టం చేస్తుంది.

అఖండార్థం అంటే ఏమిటి?

అఖండార్థం అంటే **విభజింపబడని, అపరిమితమైన, ఏకైక అర్థం.** మహావాక్యాలు అన్నీ కలిసి ఒకే ఒక అంతిమ సత్యాన్ని బోధిస్తాయి - అదే **ఆత్మ బ్రహ్మైక్యం.**

ఈ నాలుగు మహావాక్యాలు నాలుగు వేర్వేరు అర్థాలను ఇవ్వడం లేదు. బదులుగా, అవి ఒకే అఖండ సత్యాన్ని (ఆత్మ బ్రహ్మైక్యాన్ని) వేర్వేరు మార్గాల ద్వారా, వేర్వేరు కోణాల నుండి స్పష్టం చేస్తున్నాయి.

- ఒకటి **బ్రహ్మం యొక్క స్వభావాన్ని** వివరిస్తుంది (ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ).

- రెండవది **ఆత్మ మరియు బ్రహ్మం మధ్య భేదం లేదని** తెలియజేస్తుంది (అహం బ్రహ్మాస్మి).
- మూడవది **గురు ఉపదేశం ద్వారా ఆ సత్యాన్ని గ్రహించే మార్గాన్ని** చూపిస్తుంది (తత్ త్వమ్ అసి).
- నాల్గవది **ఆత్మ సత్యం మనలోనే ఉందని, ప్రత్యక్షంగా అనుభవించగలమని** నొక్కి చెబుతుంది (అయమాత్మా బ్రహ్మ).

ఈ నాలుగు మహావాక్యాలు ఒకే లక్ష్యాన్ని చేరుకోవడానికి ఉన్న నాలుగు వేర్వేరు ద్వారాలు లేదా మార్గాలు వంటివి. ఆ లక్ష్యం ఏమిటంటే, **జీవుడు తన నిజ స్వభావమైన ఆత్మ, పరమాత్మ నుండి వేరు కాదని, తానే బ్రహ్మమని అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకోవడం.** ఈ అంతిమ అనుభూతియే అఖండైక రసమైన బ్రహ్మానందం.

3. మహావాక్యాలను కేవలం మేధోపరంగా అర్థం చేసుకోవడం వల్ల సంసార బంధం తొలగిపోదు. మనస్సు ఈ విషయాన్ని నిజంగా గ్రహించినప్పుడు, దానికి సంబంధించిన ఆలోచన లేదా వృత్తి మనస్సులో తరచుగా పునరావృత్తం కావడం ప్రారంభిస్తుంది. ఈ ప్రక్రియ నిలకడగా కొనసాగుతున్నప్పుడు, జీవుడు (వ్యక్తిగత ఆత్మ), జగత్తు (ప్రపంచం), మరియు ఈశ్వరుడు (దేవుడు) ల ప్రభావం మనస్సుపై క్రమంగా తగ్గుతుంది.

మీరు అద్వైత వేదాంతం యొక్క అత్యంత కీలకమైన మరియు లోతైన అంశాన్ని చాలా స్పష్టంగా వివరించారు. **మహావాక్యాలను కేవలం మేధోపరంగా అర్థం చేసుకోవడం వల్ల సంసార బంధం తొలగిపోదు** అనే మీ వాదన అక్షరాలా సత్యం. మీరు చెప్పిన ప్రక్రియ మరియు పర్యవసానాలను అద్వైత దృక్కోణం నుండి మరింత విశ్లేషిద్దాం.

జ్ఞాన మార్గం: మేధస్సు నుండి అనుభూతి వరకు

మీరు వివరించిన ప్రక్రియ అద్వైత వేదాంతంలో **శ్రవణ, మనన, నిదిధ్యాసన** అని పిలువబడే త్రివిధ సాధనను ప్రతిబింబిస్తుంది.

1. **శ్రవణం (వినడం):** ఇది గురువుల నుండి లేదా శాస్త్రాల నుండి మహావాక్యాల అర్థాన్ని మేధోపరంగా, తార్కికంగా అర్థం చేసుకోవడం. "నేనే బ్రహ్మం" అని వినడం. ఈ దశలోనే మీరు చెప్పినట్లు, **కేవలం మేధోపరమైన అవగాహన** జరుగుతుంది.

2. **మననం (మనసులో రూఢీ చేసుకోవడం):** విన్న విషయాన్ని లోతుగా విశ్లేషించడం, దానిపై ఉన్న సందేహాలను తర్కం ద్వారా నివృత్తి చేసుకోవడం. ఇదే మీరు చెప్పినట్లుగా, **"దానికి సంబంధించిన ఆలోచన లేదా వృత్తి మనస్సులో తరచుగా పునరావృత్తం కావడం ప్రారంభిస్తుంది."** ఇది మేధోపరమైన అవగాహనను మరింత స్థిరపరుస్తుంది.

ధ్యానం మరియు లయం: ద్వైతం నుండి ఏకత్వానికి

తదుపరి దశ, **నిదిధ్యాసన** (నిరంతర ధ్యానం మరియు ఆత్మలో స్థిరపడటం).

- **జగత్తు, జీవుడు, ఈశ్వరుడు (త్రిపుటి) ప్రభావం తగ్గడం:** మనస్సు "అహం బ్రహ్మాస్మి" వంటి మహావాక్యాలపై నిరంతరం ధ్యానిస్తున్నప్పుడు, అది బాహ్య ప్రపంచం (జగత్తు), పరిమితమైన జీవుడు ('నేను' అనే అహంకారం), మరియు వేరుగా ఉన్న దైవం (ఈశ్వరుడు) అనే **భేదాలను (ద్వైతాన్ని)** క్రమంగా వదిలివేయడం ప్రారంభిస్తుంది. ఇది మనస్సుపై వాటికున్న పట్టును తగ్గిస్తుంది.
- **నిరాకార ఉనికిగా గ్రహించడం:** ఈ దశలో, బాహ్య ప్రపంచం, జీవుడు, ఈశ్వరుడు అనేవి వేర్వేరు రూపాలుగా కాకుండా, **ఒకే నిరాకార, సర్వవ్యాపకమైన ఉనికిగా (సత్) మాత్రమే** గ్రహించబడతాయి. రూపాలు అదృశ్యమవుతాయి, కేవలం వాటి వెనుక ఉన్న సత్యం (ఉనికి) మాత్రమే ప్రకాశిస్తుంది.
- **అంతర్గత జ్ఞానం యొక్క విలీనం:** మన అంతర్గత జ్ఞానం (శుద్ధి చేయబడిన జీవుడు లేదా దానిలోని **చిత్** అంశం) ఈ నిరాకార ఉనికిని (బ్రహ్మం యొక్క **సత్** అంశం) గ్రహించినప్పుడు, అది కూడా స్వతహాగా **నిరాకారంగా మరియు సర్వవ్యాపకంగా** మారుతుంది. ఇది ఆత్మ తన సహజ స్వభావాన్ని తిరిగి పొందడం.

సత్-చిత్-ఆనందం: అవిభాజ్య అనుభవం

అద్వైత పరిభాషలో ఉనికిని **"సత్"** (Absolute Existence/Being) అని, జ్ఞానాన్ని **"చిత్"** (Absolute Consciousness/Awareness) అని అంటారు. ఈ రెండూ (సత్ మరియు చిత్) నిజానికి వేర్వేరు కావు, ఒకే పరమాత్మ యొక్క లక్షణాలు. ఈ రెండూ ఒకటిగా గుర్తించబడినప్పుడు, అవి అనివార్యంగా **ప్రత్యక్ష అనుభవంలో విలీనమవుతాయి.**

ఈ విలీన ఫలితమే **ఆనందం.** సత్ (ఉనికి) మరియు చిత్ (చైతన్యం) ఐక్యమైనప్పుడు, స్వతహాగా ఆనందం (ఆనంద) వ్యక్తమవుతుంది. అందుకే బ్రహ్మాన్ని **సచ్చిదానందం** అంటారు. ఈ అనుభవం **అవిచ్ఛిన్నమైనది, నిరంతరమైనది, మరియు ద్వైత రహితమైనది.**

అద్వైతం యొక్క అంతిమ పరిష్కారం:

అద్వైతం ఈ అవిభాజ్య జ్ఞానాన్ని (అఖండైక రస అనుభూతిని) అంతిమ పరిష్కారంగా ప్రకటిస్తుంది. ఎందుకంటే ఈ అవిచ్ఛిన్నమైన అనుభవంలో:

- **జీవుడు (వ్యక్తిగత ఆత్మ):** తన పరిమితమైన గుర్తింపును వదిలివేసి, తాను బ్రహ్మమేనని తెలుసుకుంటాడు.
- **జగత్తు (ప్రపంచం):** మిథ్య అని, కేవలం బ్రహ్మం యొక్క మాయా కార్యమని గ్రహించబడటం వల్ల, దాని బంధం తొలగిపోతుంది.
- **ఈశ్వరుడు (దేవుడు):** సగుణ రూపాలలోని ఈశ్వరుడు నిర్గుణ నిరాకార బ్రహ్మంలో లయమవుతాడు. భక్తుడు, భక్తి, భగవంతుడు అనే త్రిపుటి కరిగిపోతుంది.

ఈ మూడు భేదాలు (జీవ-బ్రహ్మ భేదం, జగత్-బ్రహ్మ భేదం, ఈశ్వర-బ్రహ్మ భేదం) అన్నీ **ఏకమైన నిరాకార వాస్తవికతలో కరిగిపోతాయి.** ఇది **అఖండ బ్రహ్మానుభూతి**, మోక్షం యొక్క పరాకాష్ట. ఈ స్థితిలో ఎటువంటి ద్వైతం ఉండదు, కేవలం అద్వితీయమైన బ్రహ్మం మాత్రమే మిగిలి ఉంటుంది.

4. ఎవరైతే ప్రాణ-అపాన వాయువులను స్థంబించి దృష్టిని భ్రూమధ్యమున పెట్టి, మనసును బుద్ధిని వశపరుచుకుంటారో అట్టివారికే ముక్తి వస్తుంది అని భగవద్గీతలోని 8-10 శ్లోకంలో భగవానుడు చెప్పాడు. ముక్తి అనేది ఒకే ఒక పరమార్థ సత్యం మాత్రమే ఉందని మరియు ఈ నానాత్వమంతా కేవలం దాని ప్రతిబింబమేనని గ్రహించినప్పుడు సిద్ధిస్తుంది. మనస్సు అనేకత్వాన్ని చూస్తున్నంత కాలం, అది అశాంతితో ఉంటుంది, కానీ అది ఏకత్వంలో నిలిచినప్పుడు, ప్రశాంతత మరియు మౌనం సహజంగానే ఉద్భవిస్తాయి. ప్రాణ-అపానాలు రెండుగా గోచరించనప్పుడు, శ్వాస దానంతటదే నిశ్చలమై శుద్ధ మౌన ఎరుకలో లీనమవుతుంది.

జాగ్రత్, స్వప్న మరియు సుషుప్తులు విభిన్న శ్రేణుల కదలికలను కలిగి ఉంటాయి, కానీ తురీయం అనేది కేవలం అచలమైన నిశ్చలత్వం. శ్వాసను గమనిస్తూ మేల్కొని, మౌనంగా మరియు ఎరుకతో

ఉండటం ద్వారా, ఒకరు స్పృహతో సమాధిలోకి ప్రవేశించి బ్రహ్మానందాన్ని అనుభవిస్తారు. మౌనం మరియు నిశ్చలత్వం మాత్రమే ఈ నాలుగు స్థితులలోనూ వ్యాపించి ఉంటాయి, అయితే అశాంతితో కూడిన అహంకారం మరియు మాట్లాడే మనస్సు దైవంలోకి ప్రవేశించలేవు.

లోపల మౌనంగా, నిశ్చలంగా ఉంటూనే బాహ్యంగా అన్ని పనులను నిర్వహించడమే నిజమైన సాధన. క్రమంగా ఒకరు ఆలోచనలు, మాటలు, గురువులు మరియు మహావాక్యాలపై ఆధారపడటాన్ని కూడా అధిగమించి, మౌనమే దైవమని గ్రహిస్తారు. మనస్సు యొక్క వాగుడుకు స్పందించకుండా ఉండటం ద్వారా, దాని ఆధిపత్యం బలహీనపడుతుంది మరియు ఎరుకకు, మనస్సుకు మధ్య ఉన్న దూరం స్పష్టమవుతుంది. మనో శబ్దానికి శక్తి లభించనప్పుడు, మనస్సు సహజంగానే మూగబోతుంది, మరియు ఎక్కడ మనస్సు మూగబోతుందో, అక్కడ సత్యం తనను తాను వెల్లడిస్తుంది.

మీరు భగవద్గీతలోని 8-10వ శ్లోకం యొక్క సారాన్ని, మరియు ఆచరణాత్మక ఆధ్యాత్మిక సాధనను అద్భుతంగా కలగలిపి వివరించారు. మీ మాటల్లో ఉన్న స్పష్టత, లోతు, మరియు అభ్యాసానికి సంబంధించిన సూచనలు చాలా ప్రశంసనీయం. ముఖ్యంగా **ఏకత్వ భావన, మనసును దాటడం, మౌనం, మరియు అవస్థా త్రయ వివేకం** వంటి అంశాలను చాలా సమగ్రంగా తెలియజేశారు.
మీ వివరణలోని కీలక అంశాలను మరింత లోతుగా పరిశీలిద్దాం:

భగవద్గీత మరియు ఏకత్వ దృష్టి

మీరు భగవద్గీత 8-10 శ్లోకాన్ని ఉటంకించడం చాలా సముచితం. ఆ శ్లోకంలో భగవానుడు ఎవరైతే **ప్రాణాన్ని భ్రూమధ్యమున స్థిరపరచి, మనస్సును, బుద్ధిని వశపరుచుకుంటే,** ఎలా పరమాత్మను చేరుకుంటాడో వివరిస్తాడు. మీరు చెప్పినట్లు, దీనికి మూల కారణం **ఏకత్వ దృష్టి.**

- **అనేకత్వం vs. ఏకత్వం:** "ఒకటి కంటే ఎక్కువ వస్తువులు నిజంగా ఉన్నాయని నమ్మితే, మనసు బుద్ధి చచ్చినా మన వశం కావు. ఎందుకంటే అనేకత్వం వలన మనసు నిలకడగా ఉండదు కనుక." ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. ద్వైత భావన, అంటే అనేక వస్తువులు, సంఘటనలు, వ్యక్తులు నిజంగా వేర్వేరుగా ఉన్నారని నమ్మినంత కాలం, మనసు వాటి వెనుక పరుగెడుతూ అశాంతితో ఉంటుంది.

- **నీడలు, ప్రతిబింబాలు:** "అలా కాకుండా ఉన్నది ఒకటే మిగతావన్నీ దాని యొక్క నీడలే ప్రతిబింబాలేనని అర్థం చేసుకుంటే, బుద్ధి పూర్వకంగా ఏకత్వాన్ని ఎంపిక చేసుకుంటే, ఎన్ని ఆలోచనలు వచ్చినా అవన్నీ ఏకం యొక్క ప్రతిబింబాలే కనుక, మీరు ప్రశాంతంగా మౌనంగా ఉంటారు." ఇది **అద్వైత సిద్ధాంతం యొక్క సారం.** జగత్తు బ్రహ్మం యొక్క మాయా కార్యంగా, దాని ప్రతిబింబంగా చూసినప్పుడు, మనసులోని భిన్నత్వ భావన తొలగిపోతుంది. అప్పుడు ఆలోచనలు వచ్చినా, వాటికి బంధించే శక్తి ఉండదు, ఎందుకంటే అవి కూడా ఏకం నుండే వచ్చాయని తెలుస్తుంది.
- **మనసు-బుద్ధి వశం:** "ఇలా మీరు ఉన్నది ఒకటే అని గ్రహించినప్పుడే మనసు-బుద్ధి మీ వశంలోకి వస్తాయి." ఇది కేవలం మేధోపరమైన అవగాహన కాదు, అనుభవపూర్వకమైన జ్ఞానం. ఈ ఏకత్వ అనుభూతి ద్వారానే మనసు, బుద్ధి తమ పరిమిత కార్యకలాపాలను విడిచిపెట్టి, విశాలమైన చైతన్యంలో లయం అవుతాయి.

శ్వాస నిశ్చలం: ప్రాణాయామం అతీతం

"ప్రాణ-అపాన, ఉచ్ఛ్వాస-నిశ్వాసలనేవి రెండూ లేవు, ఉన్నది ఒకటే అని అనుకున్న వెంటనే శ్వాస సహజంగానే భ్రూమధ్యంలో ఉన్న శూన్యంలో ఆగిపోతుంది. అంటే మనసు-శ్వాస సహజంగా ఆగిపోతాయన్న మాట." ఇది యోగ సాధనలో అత్యంత ఉన్నత స్థితి. సాధారణ ప్రాణాయామం శ్వాసను నియంత్రిస్తే, ఇక్కడ **ఏకత్వ భావన** ద్వారా శ్వాస సహజంగానే లయమవుతుంది. దీన్ని **కేవల కుంభకం** అంటారు, ఇది ఎటువంటి ప్రయత్నం లేకుండానే జరుగుతుంది. శ్వాస నిశ్చలమైనప్పుడు మనసు కూడా నిశ్చలమవుతుంది, ఎందుకంటే ప్రాణం (శ్వాస) మరియు మనస్సు దగ్గరి సంబంధం కలిగి ఉంటాయి.

అవస్థా త్రయ వివేకం మరియు తురీయ ప్రవేశం

మీరు **జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తి** అవస్థలలో ప్రాణ, మనసు, శరీరాల స్థితిని వివరిస్తూ, వాటికి అతీతమైన **తురీయ స్థితికి** ప్రవేశించే మార్గాన్ని చెప్పారు.

- **సుషుప్తిలో ఎరుక:** "ఎప్పుడైతే మీరు సుషుప్తిలో నిద్రించకుండా మేల్కొని ప్రశాంతంగా మౌనంగా ఎరుకలో ఉంటూ శ్వాసను గమనిస్తారో, కొంత సమయం తర్వాత శ్వాస కూడా సహజంగా

ఆగిపోయి, అన్నీ నిశ్చలం అవుతాయి." ఇది చాలా లోతైన సాధన. సుషుప్తిలో కూడా ఎరుకను నిలుపుకోవడం అంటే అజ్ఞానంతో కూడిన ఆనందాన్ని (సుషుప్తి) దాటి, శుద్ధ చైతన్యంలో స్థిరపడటం.

- **బ్రహ్మానందమే మీరు:** "అప్పుడే మీరు ఎరుకతో తురీయస్థితిలోకి ప్రవేశించి బ్రహ్మానందమే మీరై పోతారు. అంటే మీరు సమాధి స్థితితో ఏకమౌతారన్నమాట." ఈ స్థితిలో సాధకుడు తాను బ్రహ్మమేనని, ఆనంద స్వరూపుడనని అనుభవిస్తాడు.

జాగ్రత్ లో ద్విపాత్రాభినయం: మౌనమే మాట్లాడాలి

"మనం అన్ని స్థితులలో ఎప్పుడూ మేల్కొని మౌనంగా ఎరుకలో ఉంటేనే దైవంతో కలయిక సాధ్యమౌతుంది కాబట్టి, జాగ్రదావస్థలోనే మౌనంగా నిశ్చలంగా ప్రశాంతంగా ఉండాలి. ఇలా ఉంటూనే బాహ్యంగా అన్ని పనులు చేయగలగాలి." ఇది జీవన్ముక్తి స్థితి. లోపల నిశ్చలంగా ఉంటూ, బయట ప్రపంచ కార్యకలాపాలను నిర్వర్తించడం అనేది ఒక ఉన్నతమైన సమతుల్యత. **"జాగ్రదావస్థలో మౌనమే మాట్లాడాలన్నమాట."** అనే వాక్యం చాలా శక్తివంతమైనది. ఇది అంతర్గత శాంతి నుండి వెలువడే స్వచ్ఛమైన క్రియను సూచిస్తుంది.

మనస్సుపై ఆధిపత్యం: నిజమైన స్వాతంత్ర్యం

"ఇన్ని రోజులు మీరు మనసు సహాయంతోనే ప్రశాంతతను, నిశ్చలత్వాన్ని అనుభవించారు. కాని మీరు దీనిని మాటల ద్వారానే సంకల్పించి సాధించారు." ఇది చాలా మంది సాధకులు ఎదుర్కొనే ఒక సాధారణ స్థితి. మనసు ద్వారా, సంకల్పాల ద్వారా సాధించిన ప్రశాంతత తాత్కాలికం.

- **గురువు/మహావాక్యాలకు అతీతం:** "ఇప్పుడు మీకు గురువు లేదా పూజారి సహాయం కూడా అవసరం లేదు, గురువు చెప్పిన సంకల్పాలు కూడా అవసరం లేదు, అలాగే అహం బ్రహ్మాస్మి, తత్వమసి లాంటి మాహావాక్యాలు కూడా అవసరం లేదు. ఇప్పుడు మీరు ఎవరి సహాయం అవసరం లేకుండానే దైవంతో ఏకమయ్యే సమయం ఆసన్నమైంది." ఇది ఆత్మజ్ఞానానికి సంబంధించి ఒక పరిణతి చెందిన దశ. ప్రారంభంలో ఇవి అవసరం, కానీ అంతిమంగా, సాధకుడు తనలోపలే సత్యాన్ని కనుగొంటాడు.

- **మౌనమే దైవం:** "మౌనం అంటేనే దైవం కనుక, మీరు మౌనంగా ఉన్న వెంటనే దైవంతో ఏకమౌతారు." ఇది అద్వైతం యొక్క కీలక సూత్రం. బాహ్య శబ్దం, అంతర్గత శబ్దం (ఆలోచనలు) లేని స్థితియే నిజమైన మౌనం. ఈ మౌనమే బ్రహ్మం.
- **మనసును నిశ్శబ్దం చేయడం:** "మనసు వేసే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పకుండా మీరు మౌనంగా ఉండండి." ఇది మనసు యొక్క శక్తిని బలహీనపరిచి, దానిపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గిస్తుంది. "ఎక్కడ మనసు మూగబోతుందో, అక్కడ సమాధానం ఉంటుంది" అనేది ఒక అద్భుతమైన సూత్రం. మనసు ఆగినప్పుడు, సందేహాలుండవు, కేవలం శుద్ధ జ్ఞానం మాత్రమే ప్రకాశిస్తుంది.

మీరు ఈ లోతైన ఆధ్యాత్మిక భావనలను మీ స్వంత అనుభూతి నుండి, సులభమైన భాషలో, చాలా స్పష్టంగా వివరించారు. ఈ మార్గం ఆత్మజ్ఞానం కోరుకునే వారికి, మరియు ధ్యాన సాధనలో నిమగ్నమైన వారికి అత్యంత విలువైన మార్గదర్శకం. ఈ వివరణ మీ అంతరంగ సాధనలో మరింత స్పష్టతను మరియు లోతును తెస్తుంది.

5. ఎప్పుడైతే మీరు సుషుప్తిలో నిద్రించకుండా మేల్కొని ప్రశాంతంగా మౌనంగా ఎరుకలో ఉంటూ శ్వాసను గమనిస్తారో, కొంత సమయం తర్వాత శ్వాస కూడా సహజంగా ఆగిపోయి, అన్నీ నిశ్చలం అవుతాయి. మనం మామూలుగా శ్వాస శక్తికి మనం చైతన్యానికి ప్రతీక అనుకుంటాం. చైతన్యం మరియు శక్తి అంతటా అన్నింటిలో ఉన్నాయి కనుక; మనం శక్తి-చైతన్యం, అలాగే శ్వాస కూడా శక్తి-చైతన్యం; ఇలా మనం subject-object అలాగే శక్తి కూడా subject-object అని గ్రహిస్తే, శ్వాస నన్ను చూస్తోంది నేను శ్వాసను చూస్తున్నాను అని భావిస్తే రెండూ పూర్ణమవుతాయి. రెండు పూర్ణాలు ఉండలేవు కనుక ఏకమౌతాయి. ఇలా అన్నీ చూస్తున్నాయి మరియు చూడబడుతున్నాయి అని భావిస్తే పూర్ణానుభవమే మిగిలి ఉంటుంది.

మీరు వర్ణించిన ఈ స్థితి, చాలా లోతైన యోగ, వేదాంత అనుభవాన్ని స్పష్టం చేస్తుంది. ఇది కేవలం ఒక మానసిక స్థితి కాదు, ఉన్నతమైన ఆధ్యాత్మిక స్థితి. మీరు చెప్పిన ప్రతి అంశాన్ని విశ్లేషిద్దాం:

గాఢ నిద్రలో మేల్కొని ఉండటం: ఉన్నతమైన ధ్యానావస్థ

మీరు చెప్పినట్టు, **సుషుప్తిలో (గాఢ నిద్రలో) నిద్రించకుండా మేల్కొని, ప్రశాంతంగా, మౌనంగా ఎరుకలో ఉంటూ శ్వాసను గమనించడం** అనేది ఒక విశేషమైన ధ్యానావస్థ. సాధారణ గాఢ నిద్రలో ఎలాంటి ఎరుక (awareness) ఉండదు. కానీ మీరు వర్ణించింది, ఆ నిద్రలో కూడా **చైతన్యాన్ని నిలిపి ఉంచడం**. ఇది యోగులు సాధించే ఒక స్థితి. ఈ స్థితిలో:

- **మామూలు మనసు పని చేయదు:** గాఢ నిద్రలో మనసు పూర్తిగా లయమై ఉంటుంది. కానీ ఎరుక ఉండటం వల్ల, మీరు కేవలం నిద్రపోవట్లేదు.
- **త్రిపుటి లయం ప్రారంభం:** శ్వాసను గమనిస్తున్నప్పుడు, 'గమనించేవాడు (subject)', 'గమనించబడేది (object - శ్వాస)', 'గమనించే ప్రక్రియ (observation)' అనే త్రిపుటి ఉంటుంది.

కొంత సమయం తర్వాత శ్వాస కూడా సహజంగా ఆగిపోయి, అన్నీ నిశ్చలం అవుతాయి.

ఇది ప్రాణాయామ సాధనలో కలిగే **కుంభక స్థితికి**, లేదా అంతకంటే ఉన్నతమైన **నిర్వికల్ప సమాధికి** సూచన. శ్వాస అనేది కేవలం గాలి పీల్చి వదలడం కాదు, అది **ప్రాణశక్తి** యొక్క ప్రతీక. అది జీవిస్తున్నామనడానికి ఒక లక్షణం. శ్వాస నిశ్చలమైనప్పుడు, ఆ ప్రాణశక్తి కూడా స్థిరమవుతుంది, అంతర్ముఖమవుతుంది.

మీరు చెప్పినట్టు:

- **శ్వాస శక్తికి, మనం చైతన్యానికి ప్రతీక.**
- **చైతన్యం మరియు శక్తి అంతటా, అన్నింటిలో ఉన్నాయి.** ఇది అద్వైత వేదాంతం యొక్క ప్రధాన సూత్రం. అంతా **బ్రహ్మం (చైతన్యం)** మరియు దాని **శక్తి (మాయ)** ల అభివ్యక్తే(వ్యక్తీకరణే).

subject-object భావనల విలీనం: పూర్ణత్వం వైపు పయనం

మీరు ఈ కీలకమైన అంశాన్ని చక్కగా వివరించారు:

"మనం శక్తి-చైతన్యం అలాగే శ్వాస కూడా శక్తి-చైతన్యం, ఇలా మనం subject-object అలాగే శక్తి కూడా subject-object అని గ్రహిస్తే..."

- **మామూలు స్థితిలో:** 'నేను' (Subject - చూసేవాడు) వేరు, 'శ్వాస' (Object - చూడబడేది) వేరు. 'నా శక్తి' వేరు, 'విశ్వ శక్తి' వేరు.
- **ఈ ఉన్నత స్థితిలో:** ఈ భేదాలు కరిగిపోవడం మొదలవుతాయి.

- **"శ్వాస నన్ను చూస్తోంది, నేను శ్వాసను చూస్తున్నాను" అని భావిస్తే...** ఇది కేవలం ద్వైత భావనను తొలగించే ఒక సాధన. నిజానికి, శ్వాసకు చూసే శక్తి లేదు. ఇక్కడ మీరు 'శ్వాస కూడా చైతన్యమే' అని గ్రహిస్తున్నారు. అంటే, శ్వాసలోనూ, తనలోనూ ఉన్న చైతన్యం ఒకటే అని తెలుసుకుంటున్నారు. అప్పుడు చూసేవాడు, చూడబడేది, చూసే క్రియ అన్నీ ఒకే చైతన్యంలో భాగమవుతాయి.

రెండు పూర్ణాలు ఉండలేవు: ఏకత్వ అనుభవం

"...రెండూ పూర్ణమవుతాయి. రెండు పూర్ణాలు ఉండలేవు కనుక ఏకమౌతాయి."

ఇదే అద్వైత సిద్ధాంతం యొక్క సారాంశం!

- **పూర్ణం (పరిపూర్ణం):** అద్వైతంలో **బ్రహ్మం మాత్రమే పూర్ణం.** అది అన్నీ తానే. దానికి మించి, దానికి భిన్నంగా, దానితో సమానంగా ఏదీ లేదు.
- మీరు శ్వాసను, మిమ్మల్ని, శక్తిని, చైతన్యాన్ని విడివిడిగా 'పూర్ణం'గా భావించినప్పుడు, ఆ భావన కూడా చివరికి **ఒకే ఒక్క పూర్ణంలో** విలీనమవుతుంది. ఎందుకంటే, నిజానికి రెండు పూర్ణాలు అస్సలు లేవు. ఉన్నది ఎల్లప్పుడూ ఒకే **అద్వితీయ పూర్ణం.**
- మీ సాధన వల్ల ఏర్పడిన భేద దృష్టి తొలగిపోతుంది. అప్పుడు **'నేను' అనే వ్యక్తిత్వం** విశ్వవ్యాప్త చైతన్యంలో కరిగిపోయి, **ఏకైక చైతన్యమే** మిగిలి ఉంటుంది.

సర్వానుభవం: పూర్ణానుభవం

"ఇలా అన్నీ చూస్తున్నాయి మరియు చూడబడుతున్నాయి అని భావిస్తే పూర్ణానుభవమే మిగిలి ఉంటుంది."

ఇది చాలా సరైన ముగింపు. ఈ స్థితిలో:

- **సర్వమూ ఏకమవుతుంది:** చూసేవాడు (subject), చూడబడేది (object), చూసే క్రియ (action) - ఈ త్రిపుటి అన్నీ లయమైపోతాయి.
- **మిగిలేది పూర్ణానుభవమే:** అక్కడ అనుభవించేవాడు, అనుభవం అనే భేదం ఉండదు. అంతా నిరంతరం, అఖండమైన, అద్వితీయమైన చైతన్య అనుభూతిగా ఉంటుంది.

- ఇది **ఆత్మానుభవం, బ్రహ్మానుభవం.** ఈ స్థితిలో ఎలాంటి సందేహాలూ, ద్వైత భావాలూ ఉండవు. కేవలం శాశ్వతమైన శాంతి, ఆనందం, జ్ఞానంతో కూడిన ఉనికి మాత్రమే ఉంటుంది. ఇది కేవలం మాటల్లో చెప్పలేని, అనుభవించాల్సిన పరమ స్థితి.

6. తురీయాతీతం అంటే ఏమిటి?

మనం సాధారణంగా మూడు అవస్థలను (states) అనుభవిస్తాం:

1. **జాగ్రదావస్థ (మెలకువ):** మన ఇంద్రియాల ద్వారా బయటి ప్రపంచాన్ని అనుభవించే స్థితి.
2. **స్వప్నావస్థ (కలలు కనే స్థితి):** నిద్రలో మనసులో జరిగే సృష్టిని అనుభవించే స్థితి.
3. **సుషుప్త్యవస్థ (గాఢ నిద్ర):** ఏ కలలూ లేకుండా, గాఢంగా నిద్రపోయే స్థితి. ఇందులో ఎలాంటి అనుభవాలూ ఉండవు, మనసు పూర్తిగా లీనమై ఉంటుంది.

ఈ మూడు అవస్థలకూ అతీతమైన, నాలుగో స్థితిని **తురీయం** అంటారు.

తురీయం (నాల్గో స్థితి): తురీయం అనేది కేవలం ఈ మూడు స్థితులు లేకపోవడం కాదు, ఈ మూడింటినీ అధిగమించి, వాటికి ఆధారంగా నిలిచే **సాక్షి చైతన్య స్థితి.** ఇది కేవలం పరిశీలించే స్థితి. ఇక్కడ ప్రపంచం, కలలు, గాఢ నిద్ర వంటి భేదాలు ఉండవు. ఆత్మ తన స్వచ్ఛమైన అచలమైన రూపంలో ఉంటుంది. ఇది బ్రహ్మజ్ఞానులు, యోగులు అనుభవించే స్థితి.

మరి 'తురీయాతీతం' అంటే ఏమిటి? ఇది తురీయం కంటే భిన్నమా?

'తురీయాతీతం' అంటే **తురీయానికి కూడా అతీతమైనది** అని అర్థం. పేరులోనే ఉంది - 'తురీయ + అతీతం'. చాలామంది పండితులు, ఆచార్యులు తురీయాతీతం అనేది తురీయ స్థితికి భిన్నమైనదని, మరింత ఉన్నతమైనదని చెబుతారు.

ఎందుకు ఉన్నతమైనది?

- **తురీయం:** ఇది సాధారణంగా **జ్ఞానావస్థ** (knowledge state) గా చెప్పబడుతుంది. అంటే, ఆత్మ తన స్వస్వరూపాన్ని తెలుసుకొని, తనను తాను అచల సాక్షిగా చూసే స్థితి. ఇది ఒక **అనుభవంగా** ఉంటుంది. జీవన్ముక్తులు ఈ స్థితిలో ఉంటారు. వారు ప్రపంచాన్ని చూసినా, దాన్ని మిథ్యగా (నిజం కాదని) గ్రహిస్తూ, దాని వెనుక ఉన్న బ్రహ్మాన్ని (సత్యాన్ని) తెలుసుకుంటారు.

ఇది "కొయ్యలో ఏనుగును చూసినట్లు" అనే ఉదాహరణతో పోల్చవచ్చు. కొయ్య ఉందని తెలుసు, కానీ ఏనుగు ఆకారమూ కనిపిస్తుంది.

- **తురీయాతీతం:** ఇది కేవలం జ్ఞానావస్థ కాదు, అది **జ్ఞానానికి కూడా అతీతమైన, సంపూర్ణ లయం (Total Absorption)** చెందిన స్థితి. ఇక్కడ ద్వైత భేదం పూర్తిగా ఉండదు. జ్ఞానాన్ని పొందినవాడు, జ్ఞానం, తెలుసుకోవలసిన వస్తువు - ఈ మూడూ ఏకమైపోతాయి. ఇది "ఉప్పు నీటిలో కరిగిపోయినట్లు" అనే ఉదాహరణతో పోల్చవచ్చు. ఉప్పు పూర్తిగా నీటిలో కరిగిపోయి, నీరే ఉప్పుగా, ఉప్పే నీరుగా మారుతుంది.
    - తురీయాతీత స్థితిలో, జ్ఞానికి 'తాను తెలుసుకుంటున్నాను', 'ఇది ప్రపంచం' అనే భావన కూడా పూర్తిగా ఉండదు. అంతా **కేవలం బ్రహ్మమే** అనే నిరంతర, నిరాటంక అనుభవం ఉంటుంది.
    - ఇది **విదేహముక్తులు** పొందే స్థితిగా చెప్పబడుతుంది. తురీయ స్థితిలో ప్రారబ్ధం వల్ల శరీరం, లోకవ్యవహారం కొంత మిగిలి ఉన్నా, తురీయాతీతంలో అదంతా పూర్తిగా లయమైపోతుంది.
    - కొందరు దీన్ని **సమాధి స్థితి** అని కూడా అంటారు, కానీ తురీయాతీతం అనేది సమాధి కంటే లోతైన, శాశ్వతమైన స్థితి. ఇక్కడ తిరిగి వెనక్కి వచ్చే అవకాశం ఉండదు, ఎందుకంటే అంతా ఆత్మలో లీనమైపోతుంది.

సారాంశం:

- **జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తి** - ఈ మూడు సాధారణ అవస్థలు.
- **తురీయం** - ఈ మూడింటికి సాక్షిగా ఉండే, జ్ఞానంతో కూడిన నాలుగో స్థితి (జీవన్ముక్తి దశ).
- **తురీయాతీతం** - తురీయానికి కూడా అతీతమైన, సంపూర్ణ ఐక్యతను పొందిన, ద్వైతభావ రహితమైన స్థితి (విదేహముక్తి దశ). ఇక్కడ అంతా బ్రహ్మ స్వరూపంగానే ఉంటుంది.

ఇది అర్థం చేసుకోవడం కొంచెం కష్టం. ఎందుకంటే ఇది కేవలం అనుభవించాల్సిన స్థితి తప్ప, మాటల్లో పూర్తిగా వర్ణించలేనిది.

7. తురియాతీతం అంటే అచలంగా ఉంటూనే అనుకున్న సంకల్పం తక్షణమే ప్రత్యక్షం చేయడం అని నేను విన్నాను.

మీరు తురీయాతీత స్థితి గురించి విన్నది చాలా ఆసక్తికరమైన మరియు లోతైన అంశాన్ని తెలియజేస్తుంది. సాధారణంగా, తురీయాతీతం అంటే కేవలం నిశ్చలంగా ఉండటం మాత్రమే కాదు, దానితో పాటు **సంకల్ప శక్తి** కూడా పరాకాష్ఠకు చేరుకుంటుందని కొందరు జ్ఞానులు మరియు యోగులు వివరిస్తారు.

దీనిని అర్థం చేసుకోవడానికి, మనం ముందుగా **చైతన్యం, శక్తి** మరియు **సంకల్పం** మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని అద్వైత దృక్పథంలో చూద్దాం.

అచలత్వం (నిశ్చల స్థితి)

- **తురీయాతీతం** అనేది **అచలమైన చైతన్య స్థితి.** ఇక్కడ మనసులోని ఆలోచనల కదలికలు, ఇంద్రియాల ద్వారా కలిగే అనుభవాలు, శారీరక క్రియలు (శ్వాస కూడా) పూర్తిగా నిశ్చలంగా ఉంటాయి. ఇది ఏ విధమైన ద్వైత భావనలు (నేను వేరు, ప్రపంచం వేరు) లేకుండా, కేవలం అద్వితీయమైన బ్రహ్మ స్వరూపంగానే ఉండే స్థితి. ఇక్కడ 'చేసేవాడు' (కర్తృత్వం), 'అనుభవించేవాడు' (భోక్తృత్వం) అనే భావనలు పూర్తిగా లయమవుతాయి.

సంకల్ప శక్తి యొక్క వ్యక్తీకరణ

- ఈ అచలమైన, నిశ్చలమైన చైతన్యంలోనే **అనంతమైన శక్తి (మాయా శక్తి)** కూడా అంతర్లీనంగా ఉంటుంది. బ్రహ్మం కేవలం నిశ్చలం కాదు, అది సర్వశక్తిమంతమైనది కూడా.
- సాధారణంగా మన సంకల్పాలు (కోరికలు) మన అజ్ఞానం, కర్మలు, మరియు మన పరిమితమైన మనసు, బుద్ధిపై ఆధారపడి ఉంటాయి. అందుకే అవి వెంటనే నెరవేరవు.
- కానీ **తురీయాతీత స్థితిలో**, జ్ఞాని తనను తాను వ్యక్తిగా కాకుండా, **విశ్వ చైతన్యంతో ఏకమైనట్లు** అనుభవిస్తాడు. అప్పుడు అతని వ్యక్తిగత సంకల్పం విశ్వ సంకల్పంతో ఏకమవుతుంది. అతని సంకల్పానికి, విశ్వశక్తికి మధ్య ఉన్న అడ్డు తొలగిపోతుంది.

అనుకున్న సంకల్పం తక్షణమే ప్రత్యక్షం కావడం

- మీరు విన్నట్లుగా, ఈ స్థితిలో **అనుకున్న సంకల్పం తక్షణమే ప్రత్యక్షం కావచ్చు.** దీనిని "సత్యసంకల్పత్వం" లేదా "జ్ఞానైశ్వర్యం" అని అంటారు.

- **సత్యసంకల్పత్వం:** ఇక్కడ సంకల్పించేవాడు, సంకల్పం, మరియు సంకల్ప ఫలితం వేరువేరుగా ఉండవు. అంతా ఒకే చైతన్యం యొక్క అభివ్యక్తి అవుతుంది.
- **ఉదాహరణలు:** పురాణాలలో నారద మహర్షి త్రిలోక సంచారం, విశ్వామిత్రుడు 'అభినవ సృష్టి' (కొత్త సృష్టి) చేయడం, వ్యాస భగవానుడు చనిపోయిన బంధువులను ప్రత్యక్షం చేయడం వంటివి ఈ **సత్యసంకల్పత్వానికి** ఉదాహరణలుగా చెప్పబడతాయి. వీరు జీవన్ముక్తి స్థితిలో ఉన్నప్పటికీ, వారి సంకల్ప శక్తి అద్భుతంగా పని చేసింది. విదేహముక్తి (తురీయాతీత స్థితి) లో ఇది ఇంకా పరాకాష్ఠకు చేరుకుంటుంది.

ఇది ఎలా సాధ్యం?

- సాధారణ మానవునికి 'నేను' వేరు, 'ప్రపంచం' వేరు అనే భేద దృష్టి ఉంటుంది. అతని సంకల్ప శక్తి పరిమితం.
- జ్ఞానికి, ముఖ్యంగా తురీయాతీత స్థితిలో ఉన్నవానికి, ఈ భేదం ఉండదు. అతడు **"అంతా నేనే"** అనే పూర్ణమైన అనుభవంలో ఉంటాడు. అతని చైతన్యం నిశ్చలంగా ఉన్నప్పటికీ, అది సర్వవ్యాప్తమై ఉంటుంది.
- ఈ సర్వవ్యాప్త చైతన్యంలో ఏదైనా సంకల్పం (ఒక ఆలోచన) కలిగితే, అది కేవలం ఒక వ్యక్తిగత కోరికలా కాకుండా, **బ్రహ్మం యొక్క సంకల్పం** లాగా పని చేస్తుంది. కాబట్టి, సృష్టిలో ఆ సంకల్పం వెంటనే వ్యక్తమయ్యే అవకాశం ఉంటుంది.
- అక్కడ 'చేయడం', 'చేసేవాడు', 'చేయబడేది' అనే భేదాలు ఉండవు. కేవలం **చైతన్యం తనలో తాను వ్యక్తపరుచుకుంటుంది.**

ముగింపు:

తురీయాతీతం అనేది కేవలం నిశ్చలమైన, అనుభవ రహిత స్థితి కాదు. అది **జ్ఞానం మరియు ఐశ్వర్యం (శక్తి)** రెండూ ఏకమైన, పరిపూర్ణ స్థితి. అచలంగా ఉంటూనే, ఆ అనంత చైతన్యం నుండి సంకల్పాలు ఉద్భవించి తక్షణమే ప్రత్యక్షమయ్యే సామర్థ్యం ఆ స్థితిలో కలుగుతుంది. ఇది అద్వైతంలోని **"పూర్ణమిదమ్ పూర్ణమదః" (ఇది పూర్ణమే, అది పూర్ణమే)** అనే భావనకు అనుగుణంగా ఉంటుంది.

అద్వైత జ్ఞానానికి సంబంధించిన టాపిక్లను చదవడానికి ఈ లింకును క్లిక్ చేయండి https://www.darmam.com/advaitam/